

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Модуль сипаттамасы:

ЖББП 1 «Қазақ тілі» модулінің оқу-жұмыстық бағдарламасы ҚР оқу-ағарту министрлігінің 27.08.2022 №382 бұйрығымен 7-қосымшасына «Орта техникалық және кәсіптік білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» және ҚР Оқу ағарту министрлігінің 2022 жылғы 1 қыркүйектегі №388 бұйрығымен «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» бұйрығы негізінде әзірленген.

Біліктіліктер бойынша кәсіби қызметтің функционалды талдау нәтижелеріне сәйкес білім беру ұйымы мен әлеуметтік серіктестік өкілдері бірлесе отырып әзірлеген, колледж жанындағы өндірістік кеңесте мақұлданған және колледждің 2022 жылғы 31 тамыздағы №1 педагогикалық кеңесте бекітілген жұмыстық оқу жоспарына сәйкес түзілген.

Модуль: 10130300 – «Тамақтандыруды ұйымдастыру» мамандығының 3W10130302 – «Аспазшы» біліктілігі бойынша білім беру бағдарламасының кәсіптік құзіреттіліктерінің бірі болып табылады.

«Қазақ тілі» пәнін оқытудың мақсаты – ана тілін қадірлейтін, қоғамдық мәнін түсінетін тұлға қалыптастыру, сондай - ақ қазақ әдеби тілі нормаларын сақтап, дұрыс қолдана білуге, еркін сөйлесуге және сауатты жазуға үйрету.

«Қазақ тілі» оқу пәнін оқытудың негізгі міндеттері:

- 1) қазақ тілін ана тілі ретінде тани отырып, өмірлік қажеттіліктерінде коммуникативтік әрекеттер түрінде (тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым) сауаттылықпен қолдану дағдыларын қалыптастырады;
- 2) білім алушыларда қазақ тілін күнделікті өзі еркін қолданып жүрген қарым - қатынас құралынан енді оны тілдік заңдылықтар негізінде танып - білу дағдыларын қалыптастырады;
- 3) қазақ тілі жүйесін құраушы кіші жүйелерді, тіл бірліктерін және олардың табиғатын танып біледі;
- 4) тіл бірліктерінің қарым - қатынас құралы болу, ойды білдіру, таным құралы болу, ақпаратты сақтау құралы болу қасиеттерін функционалдық - коммуникативтік бағдарда танып біледі, соған лайықты машықтар мен дағдыларды қалыптастырады;
- 5) «Қазақ тілі» пәні бағдарламасы білім алушының тіл сауаттылығы мен сөйлеу сауаттылығын, сөз байлығын, басқалармен еркін қарым - қатынасқа түсу қабілетін дамытуды және ойлау қабілеті мен танымдық дағдыларын жетілдіру.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер: Осы пәнді оқып, үйренудің нәтижесінде білім алушылар келесілерді білуі қажет: Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті, индустрияландыру: ұлттық өндіріс, адамзат дамуының жаһандық мәселелер. Тілдік жүйе және тілдік норма, адам өмірін сақтау, сәулет өнері, қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі, экология: ядролық және мұнай өндірістері, әлемді өзгерткен өнертабыстар, туризм: экотуризм.

Постреквизиттер

«Қазақ тілі» модулін меңгеру кезінде студенттің тілді зерттеудің заманауи әдіс-тәсілдерінің жүйесі ретінде қазақ тілі әдіснамасы туралы түсінік қалыптасады. «Қазақ әдебиеті, музыка пәндерімен байланыстыра отырып, пәнге деген қызығушылық танытуға, білімін көтеруге ықпал жасайды.

Пререквизиттер

Қазақ тілі пәні бойынша теориялық және практикалық меңгерген білімдері студенттің функционалдық сауаттылықты дамытуға арналған тапсырмалар шеңберінде әдеби сөздермен, әртүрлі деректерден алынған ақпараттарды пайдалану дағдысын қалыптастыру.

Оқытуға қажетті құралдар, жабдықтар:

Плакаттар, кестелер, интерактивті тақта, таратпа материалдар, қажетті құрал-жабдықтар, оқу әдістемелік кешен, презентациялар, электронды ресурстар және т.б.

Әдебиеттер мен оқу құралдары:**Негізгі**

1. Т. Ермакова, Г. Тоқтыбаева, Н. Дүсіпова Қазақ тілі. Оқулық+CD . - Арман-ПВ, 2019.
2. Ж. Дәулетбекова, Қ. Рай, Л. Жүмекенова . Қазақ тілі. Оқулық +Үнтаспа, Атамұра, 2019
3. Ж. Дәулетбекова, П. Юсуп, Л. Жүмекенова. Қазақ тілі. Оқыту әдістемесі. - Атамұра, 2019
4. Т. Ермакова, Н. Дүсіпова, Г. Тоқтыбаева. Қазақ тілі. Дидактикалық материалдар. Баспасы: Арман-ПВ, 2019
5. Т. Ермакова, Н. Дүсіпова, Г. Тоқтыбаева. Қазақ тілі. Дидактикалық материалдар. Баспасы: Арман-ПВ, 2019

Әзірлеуші педагогтың байланыс ақпараты:**Т.А.Ә.:**

Асанғалиева Айымгул Орынбасаровна

Тел.: +8777574304

E-mail: k.o.aiymgyl@mail.ru.

Білім беру бағдарламасы мен оқытуға арналған жұмыс оқу жоспары бойынша жалпы сағат: 72

Теориялық сабақтар:	72	Практикалық және зертханалық сабақтар	...	Курстық жоба/жұмыс	...	Өндірістік оқыту және кәсіптік практика	-
Бақылау түрі:	Бақылау жұмысы - 2						

Семестр бойынша сағаттарды бөлу

Модульдің коды және атауы	Модульдегі барлық сағат саны	Соның ішінде	
		1 курс	
		1 семестр	2 семестр
1	2	3	4
ЖББП 1 – Қазақ тілі	72	34	38
Модуль бойынша оқытуға берілетін жалпы сағат саны	72		

Оқу жұмыс бағдарламасының мазмұны

Сабақ №	Оқыту нәтижелері	ОН бойынша жалпы сағат саны	Бағалау критерийлері	Тақырыптар	Барлық сағат саны	Оның ішінде		Өтілу мерзімі	Сабақ түрі	Бағалау тапсырмалары
						Теориялық	Практикалық			
1	I. Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті . Мәтіндегі негізгі ойды анықтау.	3/16	1.1 Мәтіндегі негізгі ойды анықтайды, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өндейді.	1.1.1 Қоғам құндылығы – халықтың тілі, мәдениеті, салт-дәстүрі. Орфографиялық норма. Сөйлеу тілі.	2	2			Жаңа сабақ	6-8 бет
			1.2. Мәтін үзінділері бойынша өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады;	1.2.1 Ұлттық руханиятымыздың өзегі – тіл. Әдеби тіл. Дауысты дыбыстардың жазылуы.	2	2			Аралас сабақ	9-12 бет
			1.3. Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады;	1.3.1 Қазақ халқының салт-дәстүрлері.	2	2			Аралас сабақ	эссе
				1.4.1 . Қолөнер – сырлы өнер. Дауыссыз дыбыстар.	2	2			Аралас сабақ	19 бет 5-тапсырма
			1.4.Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастырады және бағалайды;	1.5.1 Қазақ киносы – қазақ тарихы. Дефис арқылы жазылатын сөздер.	2	2			Аралас сабақ	Мәтінмен жұмыс
				1.6.1 Бас әріппен жазылатын сөздер. Тасымал.	2	2			Аралас сабақ	Ережені қайталау
			1.5.Сөйлеу мәдениетін қолданады.	1.7.1 Сөз мәдениетінің адам қарым- қатынасындағы орны. Шылау және одағай сөздердің жазылуы.	2	2			Аралас сабақ	Ережені қайталау
				1.8.1 Сөйлеу шеберлігі және тіл мәдениеті. Ауызекі сөйлеу стилі.	2	2			Аралас сабақ	33-45 бет
Оқыту нәтежиесі бойынша барлығы					16	16				

2	II. Индустрияландыру: ұлттық өндіріс. Сөз мәдениеті. Әртүрлі жанрағы мәтіндерге болжам жасау	3/6	2.1. Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым - қатынасын ескере отырып, сұрақтар құрастырады	2.1.1 Түрксіб теміржолы. Тұлпар-Тальго. Сөз дәлдігі.	2	2			Аралас сабақ	Мәнжазба
			2.2. Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөледі, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп жазады;	2.2.1. Қара көмір. Мыс кендері. Алматы метросы. Сөз дәлдігі.	2	2			Аралас сабақ	Қазақстан ғалымдары туралы мәлімет
			2.3. Логикалық және стильдік түзетулер енгізеді, редакциялайды	2.3.1 Мұнай индустриясы. Әлемнің ірі индустриялық алпауыттары Қазақстанда.	2	2			Аралас сабақ	Өмірбаян жазу
Оқыту нәтижесі бойынша барлығы					6	6				
3	III. Адамзат дамуының жаһандық мәселелер. Тілдік жүйе және тілдік норма. Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату.	3/10	3.1. Мәтіннің мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдайды.	3.1.1 Ұлттық мәдениеттің жаһандану үрдісі. Тілдік норма. Ғылыми стиль.	2	2			Аралас сабақ	Стиль түрлерін оқу
			3.2. Берілген мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажыратады.	3.2.1 Экономикалық жаһандану. Сөзжасамдық тәсілдер.	2	2			Аралас сабақ	84-86 бет
			3.3. Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасайды;	3.3.1 Аумақтық жаһандану. Сөзжасамның аналитикалық тәсілі.	2	2			Аралас сабақ	87-88 бет
			3.4. Әртүрлі ресурстардан қажетті ақпарат алады; Сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтайды.	3.4.1 Ақпараттық-коммуникациялық жаһандану. Қосымшалардың жазылуы.	2	2			Аралас сабақ	эссе
				3.5.1 Адамзат дамуының жаһандық мәселелері. Әдеби тілдің сөзжасамдық нормалары.	2	2			Аралас сабақ	Ережемен жұмыс
Оқыту нәтижесі бойынша барлығы					10	10				
4	IV. Адам өмірін сақтау. Тілдік жүйе және тілдік норма	3/8	4.1. Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс-қағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі	4.1.1 Адам өмірін қорғау – басты міндет. Сөйлем мүшелерінің орын тәртібі. Көркем әдебиет стилі.	2	2			Аралас сабақ	Өзіндік жұмыс

	Көпшілікке арналған очерктің жанрлық ерекшелігін талдау.		сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстырады.	4.2.1 Адамның денсаулығы – қоғам байлығы. Сөз тіркесі.	2	2			Аралас сабақ	Мәтінмен жұмыс
			4.2 Синтаксистік нормаларды сақтайды.	4.3.1 Адам өмірі және қоршаған орта.Сөздердің байланысы.	2	2			Аралас сабақ	Сұрақ-жауап
				4.4.1 Спорттың адам өміріне пайдасы. Мәтіндегі сөйлемдердің орын тәртібі.	2	2			Аралас сабақ	эссе
Оқыту нәтежиесі бойынша барлығы					8	8				
5	Ү. Сәулет өнері. Тілдік жүйе және норма. Оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу.	3/6	5.1.Ғылыми еңбектерден деректерді ала біледі, сілтеме жасайды, Лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады:	5.1.1 Таңғажайып сәулет өнері. Киіз үй – ғажап сәулет туындысы. Таспен жазылған тарих. Тілдік жүйе және норма. Сөйлем және мәтін деңгейінде қойылатын тыныс белгілер (үтір, сызықша, жақша, нүктелі үтір).	2	2			Аралас сабақ	Киіз үй туралы ақпарат жинау
			5.2. Оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктейді;	5.2.1 Қазақстан сәулет өнерінің көне ескерткіштері. Қазақтың танымал сәулетшілері. Сызықша. Бастауыш пен баяндауыштың арасына қойылатын сызықша. Ғылыми әдебиет тілінің сөз бедері.	2	2			Аралас сабақ	Ережені оқу
			5.3. Мәтіндерді түзетеді және редакциялайды; Орфографиялық және лексикалық норма талаптарын сақтайды;	5.3.1 Заманауи сәулет туындылары Ел астанасы – сәулет өнерінің жаңа тынысы. Қос нүкте.	2	2			Аралас сабақ	Мәтінмен жұмыс
Оқыту нәтежиесі бойынша барлығы					6	6				

6	ҮІ. Қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі. Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның құрылымы мен рәсімделуін білу.	3/6	6.1. Таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы таниды (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы);	6.1.1 Тіл – тарихтың айнасы. Әліпби. Тілдік бағдар.	2	2			Аралас сабақ	5-тапсырма
			6.2. Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның жанрлық ерекшеліктерін талдайды;	6.2.1. «Ұлы даланың жеті қыры» - тарих пен болашақтың алтын көпірі. Тілдік бағдар: Шешендік сөзге қойылатын талаптар.	2	2			Аралас сабақ	«Ұлы даланың жеті қыры» мәлімет
			6.3.Грамматикалық, орфоэпиялық норманы сақтайды.	6.3.1 Әлемді таңдандырған ашылым. 100 жаңа есім – серпілістің кепілі. Тілдік бағдар: Ғылыми стиль.	2	2			Аралас сабақ	Ғылыми стиль түрлеріне мысал
Оқыту нәтежиесі бойынша барлығы					6	6				
7	ҮІІ. Экология: ядролық және мұнай өндірістері. Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру	3/4	7.1. Мәтіндегі терминдер мен ұғымдарды, оралымдарды қолданады;	7.1.1 Семей полигоны. Ядролық өндіріс – табиғатқа төнген қауіп. Тілдік бағдар: Айтыс.	2	2			Аралас сабақ	Мәнжазба
			7.2. Пунктуациялық норманы сақтайды.	7.2.1. Мұнай өндірісі: пайдасы мен зияны. Мұнай қалдықтарының экологияға әсері. Дәйексөзге сілтеме жасау және пайдаланылған әдебиеттерді рәсімдеу талаптары.	2	2			Аралас сабақ	Мәтінмен жұмыс
Оқыту нәтежиесі бойынша барлығы					4	4				
8	ҮІІІ. Қазіргі қоғам: миграция және зияткерлік миграцияМәтіннің стильдік ерекшелігін тану.	3/6	8.1.Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тыңдаушыларға ықпал ете дұрыс, шешен сөйлейді;	8.1.1 Миграция – әлеуметтік құбылыс. Тілдік бағдар: Сөзталас.	2	2			Аралас сабақ	Өзіндік жұмыс

			8.2. Таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, интервью жазады;	8.2.1 Зияткерлік миграция: пайдасы мен қаупі.	2	2			Аралас сабақ	
			8.3. Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері:	8.3.1 Тілдік бағдар: Ресми ісқағаздары стилі мен оның тілдік ерекшеліктері.	2	2			Аралас сабақ	Ресми ісқағаздары стиліне мысал
Оқыту нәтижесі бойынша барлығы					6	6				
9	IX. Әлемді өзгерткен өнертабыстар Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау.	3/4	9.1. Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, тиісті ақпаратты анықтайды;	9.1.1 Әлемді өзгерткен ұлы жаңалықтар. Тілдік бағдар: Публицистикалық стильдің тілдік ерекшеліктері.	2	2			Аралас сабақ	Публицистикалық стильге мысал
			9.2. Таза ғылыми стильдегі рецензияның құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық ерекшеліктерін талдайды;	9.2.1 Әлемді таңғалдырған өнертапқыш балалар. Рецензия	2	2			Аралас сабақ	Рецензия туралы мәлімет
Оқыту нәтижесі бойынша барлығы					4	4				
10	X. Туризм: экотуризм. Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешен сөйлеу	3/6	10.1. Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдайды;	10.1.1 Туризм саласы: өткені мен бүгіні. Тілдік бағдар: Өңгіме және «Дөңгелек үстел».	2	2			Аралас сабақ	Өзіндік жұмыс
			10.2. Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолданады;	10.2.1 Экотуризмнің ерекшеліктері. Тілдік бағдар: Ой айқындылығы. Сөз дәлдігі.	2	2			Аралас сабақ	Ережені қайталау

			10.3. Әдеби тіл нормаларын сақтайды.	10.3.1 Қазақстандағы экотуризм. Тілдік бағдар: Пікірталас мәдениетіндегі сөз қолданыстар.	2	2			Аралас сабақ	эссе
Оқыту нәтижесі бойынша барлығы					6	6				
Жалпы барлық сағат саны					72	72				